

SEPTEMBRIS AR SUŅIEM

1

Ceturtdiena

Zinību diena

Ilmārs, Iluta, Austrums

Latvijā šajā dienā sākas mācības skolās, bet daudzviet pasaulē vēl turpinās brīvdienas. Vasaras karstāko laiku no jūlija līdz septembra sākumam mēdz saukt par „suņu dienām” no latīņu vārda „canicula” (‘sunīte’).

Septembra apņemšanās: paildzināt vasaras brīvības sajūtu, dodoties garās pastaigās ar sunīti!

SEPTEMBRIS

2

Piektdiena

Elīza, Lizete, Zete

Atmini mīklu!

Vīrs iet pa tīrumu, rats uz muguras.

(Atbilde: suns ar paceltu asti)

SEPTEMBRIS

3

Sestdiena

Berta, Bella

Rotaļa „Sunīši”

Iezīmē rotaļas laukumu, pa kuru var skriet. Izrauga vienu no spēlētājiem — „sunīti”, kuram jāķer pārējie. Ja ķērājam izdodas kādu noķert, piesitot tam ar roku, tas kļūst par „sunīti” un sāk citu ķeršanu.

SEPTEMBRIS

4

Svētdiena

Dzintra, Dzintara, Dzintars

Mājas suns ir viena no pelēkā vilka pasu-
gām. Cilvēki pieradināja suņus pirms 15 000
gadiem, un šobrīd pasaulē ir aptuveni 400
miljoni suņu.

SEPTEMBRIS

5

Pirmdiena

Klaudija, Persijs, Vaida

Populārākie suņu vārdi Latvijā: Bella, Bruno,
Bingo, Ringo, Pīpars, Argo, Reksis, Lora, Šēra,
Džeris, Rembo, Hugo, Leo, Mona, Beta, Grēta,
Šeila.

SEPTEMBRIS

6

Otrdiena

Maigonis, Magnuss, Mariuss

Par *suņusēnēm* sauc sēnes, kuras sēņotā-
ji parasti neņem. Vienas no zināmākajām ir
pļavas vītenes — šīs sēnes parasti aug apļos,
kurus dēvē par raganu apļiem. Taču sēne ir
ēdama, to cepurītes var izmantot zupās vai
mērcēs.

SEPTEMBRIS

7

Trešdiena

Regīna, Ermīns

Rakstnieces Regīnas Ezeras daiļrade nav iedomājama bez suņiem. Viņa ir bijusi saimniece pieciem suņiem un daudz par tiem rakstījusi, bet tieši garās pastaigas jeb, kā viņa teica, „desmittūkstoš kilometru divatā ar suni” bieži kļuva par ierosmi teksta radīšanai.

SEPTEMBRIS

8

Ceturtdiena

Ilga

Septembri sauc arī par Viršu mēnesi. Virši der ne tikai tējām un ziedu pušķiem. Ar viršiem var noklāt jumbus, pildīt matračus un spilvenus, gatavot slotas vai asus beržamos saimniecībai.

SEPTEMBRIS

9

Ceturtdiena

Bruno, Telma

Mēles mežģi

Suns savam saimniekam Sīmanim saplēsa sarkansvītrotos svētdienas svārkus.

Siltas šaltis šalcot šļāca, šņācot šaujas, šļakstot šķeļas: ššš!

SEPTEMBRIS

10

Sestdiena

Jausma, Albertīne

Latviešu tautas ticējums

Kas apsola kaut ko sunim, bet apēd to pats,
tam uzmetas suņa nagla (augonis).

SEPTEMBRIS

11

Svētdiena

Tēva diena

Signe, Signija

Tēva dienu Latvijā daudzi atzīmē ar sportiskām aktivitātēm — dodoties pārgājienos vai rīkojot orientēšanās spēles dabā.

SEPTEMBRIS

12

Pirmdiena

Erna, Evita, Eva

Rainis

Katram savs darbs

— Še, sunīti,
Mācies grāmatu lasīt! —
Sunīts grāmatu ostīja,
Kājām kasīja,
Ar purnu grozīja.
— Ko, puisīti,
Gribi no manis prasīt?
Vai tu pats proti riet?
Pēc zaķiem skriet?
Nakts sargos iet? —
Katrs savu darīja,
Abi draugos palīka.

SEPTEMBRIS

13

Otrdiena

Iza, Izabella

Mūsu senči skolas gadus mērīja ziemās: pirmziemnieks, otrziemnieks utt. Mācības sākās ap oktobra vidu un beidzās aprīlī – Jurgū dienā.

SEPTEMBRIS

14

Trešdiena

Sanita, Santa, Sanda, Sanija, Sandija

Latviešu valodā suņi saka „vau-vau”. Vai tu zini, kā suņi rej citās valodās? Angļu valodā – „vuf-fuf”, armēņu – „haf-haf”, igauņu – „auh-auh”, franču – „ua-ua”, indiešu – „bau-bau”, poļu – „hau-hau”, krievu – „gav-gav”, velsiešu – „vf-vf”.

SEPTEMBRIS

15

Ceturtdiena

Sandra, Gunvaldis, Gunvaris, Sondra

Iecienītākās suņu šķirnes Latvijā: vācu aitu suns, Jorkšīras terjers, labradors, špics. Savukārt Latvijas dzinējsuns ir Latvijā radīta šķirne. Latvijas dzinējsuņa galvenais uzdevums ir, pārvietojoties lēkšiem, medībās ar ožu sajūst dzīvnieka atrašanās vietu.

SEPTEMBRIS

16

Piektdiena

Asja, Asnate, Dāgs

Vai zināt šos teicienus?

„Kas nebaro suni, baro zagli” — kas pats nav bijis piesardzīgs, maksā par sekām.

„Sēd kā suns uz siena kaudzes” — tā saka par cilvēku, kurš nedalās ar citiem.

„Tur jau tas suns aprakts” — tur jau tā lieta (skaidrojot situāciju).

SEPTEMBRIS

17

Sestdiena

Vera, Vaira, Vairis

Atmini mīklu!

Kas pelna maizi ar muti?

(Atbilde: suns)

SEPTEMBRIS

18

Svētdiena

Liesma, Elita, Alita

Kādas mēdz būt suņu profesijas? Sunsasistents, neredzīgo pavadonis, policijas suns, kara suns, medību suns, pēddzinis, gans, sargs, aktieris, slīcēju glābējs, terapijas suns, pajūga vilcējs, trifeļu meklētājs.

SEPTEMBRIS

19

Pirmdiena

Verners, Muntis

Aita ēdusi sienu ar gardu muti, bet sunim, to redzot, radusies skaudība. Viņš skatījies, skatījies, uzlēcis uz siena un aizdzinis aitu projām. No tā nu esot cēlies sakāmvārds par skaudīgu cilvēku: „Sēd kā suns uz siena: ne pats ēd, ne aitam dod.”

Latviešu teika

SEPTEMBRIS

20

Otrdiena

Guntra, Ginters, Marianna

Kā pagatavot našķus sunim?

Samaisa 2 glāzes pilngraudu miltu ar 2 burciņām mazuļu ēdiena (melleņu, liellopa, saldā kartupeļa). Iegūto masu izrullē biezā slānī, sagriež vidēji lielos gabaliņos un cep krāsni 25 minūtes.

SEPTEMBRIS

21

Trešdiena

Modris, Matīss, Mariss

Suņa redze ir piemērota medīšanai. Tās asums ir vājāks nekā cilvēkam, toties spēja saskatīt kustīgu objektu ir ļoti augsta. Ir pierādīts, ka suņi spēj saskatīt un identificēt savu saimnieku no 1,5 kilometru attāluma. Atšķirībā no cilvēkiem suņi neredz sarkano un zaļo krāsu – šie toņi tiem ir pelēki.

SEPTEMBRIS

22

Ceturtdiena

Baltu vienības diena

Māris, Mārica, Maigurs

Baltu vienības diena tiek atzīmēta kopš 2000. gada. Diena izvēlēta par godu 1236. gadā notikušajai Saules kaujai, kurā baltu apvienotais karaspēks uzveica krustnešus.

SEPTEMBRIS

23

Piektdiena

Vanda, Veneranda, Venija

Vārda „suns” otra nozīme ir ‘ļoti slikts’, ‘neciešams’. Kā teicienos „suņa laiks”, „suņa dzīve”. „Pazīt kā raibu suni” — saka par kādu, ko visi zina viņa slikto īpašību dēļ. „Suns zina, ko ēdis” — saka par cilvēku, kas, apzinādamies savus pārkāpumus, baidās no soda.

SEPTEMBRIS

24

Sestdiena

Agris, Agrita

No ozolzīlēm var pagatavot ne tikai zīļu vīriņus, bet arī dažādus dzīvniekus, izmantojot sērkociņus par ķepām, sērkociņu galviņas — par acīm, bet astes vai ausu vietā var iespraust smilgas.

SEPTEMBRIS

25

Svētdiena

Rodrigo, Rauls

Suņu sliktās uzvedības iemesls visbiežāk ir tas, kasuns kļūmīgi uztversaimnieka sniegtos signālus. Svarīgi ir ieviest noteikumus – kur drīkst gulēt, sēdēt, kad būs rotaļas – un tiem arī sekot.

SEPTEMBRIS

26

Pirmdiena

Eiropas Valodu diena

Gundars, Kurts, Knuts

Visā Eiropas Savienībā šajā dienā tiek svinēti valodu daudzveidības svētki, kuros iedzīvotāji tiek aicināti ieklausīties citu valodu skanējumā un gūt iedvesmu jaunu valodu apgūšanai. Katru gadu plašu izglītojošo pasākumu programmu piedāvā Latviešu valodasaģentūra kopā ar sadarbības partneriem – aktuālajai informācijai seko: www.valoda.lv.

SEPTEMBRIS

27

Otrdiena

Ādolfs, Ilgonis

Trejdaivu sunītis ir pļavas augs, kas aug mitrās grāvmalās. Savu nosaukumu tas, iespējams, ieguvis tādēļ, ka augs pelēkbrūnās sēklas gluži kā sunīši ķeras pļavu bridējiem drēbēs un tās ir grūti nokratīt. Sunīšu tēja nomierina gan nervus, gan sakairinātu ādu.

SEPTEMBRIS

28

Trešdiena

Sergejs, Svetlana, Lana

Kas sunim sper, tam slikti klājas;
kas suni ciena, tas ilgi dzīvo.

Sunīšam maizes devu
Dižen lielu gabaliņu;
Sunīts man pasacīja,
Kas pa mežu vazājās:
Zirgu zagļi, krampju lauži,
Jaunu meitu vīlējīni.

Latviešu tautasdziesma

SEPTEMBRIS

29

Ceturtdiena

Miķelis, Mikus, Miks, Mihails

Miķeļdiena senāk bija vieni no bagātākajiem svētkiem. Šajā laikā raža jau bija novākta, lopī vasarā izauguši un varēja rīkot pamatīgas dzīres. Mielasta galdu bija pieņemts rotāt ar labības kūlīšiem un vārpu vainagiem.

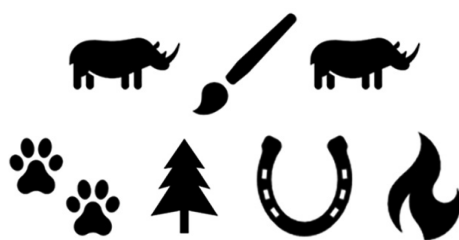
SEPTEMBRIS

30

Piektdiena

Elma, Menarda, Elna

Vai vari izlasīt, kas šeit rakstīts?

(įndāķ pod)